

Zinchuk Ruslana. Influence of Old *-ā-, *-jā-Bases to Form of Nounal Word Modification in Western Polissian and Their Neighboring Dialects. Form-building noun system of Western Polissian and their neighboring dialects, which are result of inductive action of old *-ā-, *-jā-bases, is analyzed. The nouns of old *-ā-, *-jā-bases maximally saved archaic flections, substantially influencing on conjugation of other substantives. Alignment of flections is observed within a single paradigm of nouns, designed by former model *-ā-, *-jā-bases. An unification of case forms of other word modification types according to model of proper structures is noted too. It is shown that the internal mutual *-ā-, *-jā-bases and their external action more fully are reflecting of fixed in Western Polissian and their neighboring dialects of word forms of instrumental case of substantives of singular feminine. It is determined that grammatical analogy as still «alive» formative process, which often marked by close association with dialectal phonetics, significantly affects the specific dialectal word modification and identifying patterns and trends of its development.

Key words: Western Polissian dialects, word modification, noun, grammatical analogy, flection.

Стаття надійшла до редколегії
17.04.2013 р.

УДК 65.012 811.161.2'373.46:658.7

Галина Карпенко

Особливості формування логістичних термінів

У статті розглянуто особливості виникнення та функціонування логістичної термінології в українській мові, а також проаналізовано форми, типи та походження логістичних термінів. Досліджено засоби словотвору, найбільш притаманні терміносистемі галузі логістики та проаналізовано їхню специфіку. Визначено основні принципи дослідження окремих терміносистем, поглиблення теорії терміна виданням різногалузевих словників.

Ключові слова: українська мова, поняття, термін, терміносистема, квазітермін, номінація, дефініція, номен, запозичення, загальноживана лексика.

Постановка наукової проблеми та її значення. Аналіз останніх досліджень. Розвиток науки і техніки, активізація суспільно-політичних та економічних відносин зумовили появу у мові великої кількості різноманітних термінів. Термінологічна лексика як органічний складник лексичної системи національної мови – один із найбільш рухомих пластів мовної системи. Сьогодні досліджено ряд терміносистем різних галузей знань: маркетингу – Д. П. Шапран, лінгвістики – І. А. Ярошевич, Н. В. Медведь, інформаційних систем і технологій – А. О. Ніколаєва, Л. В. Філюк, економіки – Т. І. Панько тощо. У центрі уваги таких сучасних дослідників термінологія та терміносистеми у галузі технічних наук: Л. В. Козак – електротехнічна термінологія, Н. К. Ктитарова – металургійна термінологія, О. Г. Литвин – машинобудівна термінологія, А. О. Ніколаєва – термінологія програмування, комп'ютерних мереж та захисту інформації, Н. В. Нікуліна – терміни автомобілебудування та ремонту транспортного засобу, Л. М. Філюк – термінологія інформатики та ін.

Термінологія логістичної діяльності в українській мові знаходиться в динамічному стані у зв'язку зі стрімким розвитком економічних та суспільних відносин: формуються нові політичні умови для зовнішньоекономічної інтеграції, активізуються зовнішньоторговельні відносини із зарубіжними партнерами.

Необхідність оформлення відносин у логістичній галузі, економічний розвиток і глобальна комунікація зумовлюють розбудову наукової галузевої термінології, яка все більш актуальна і потребує практичного застосування. Перед сучасним галузевим термінознавством постає завдання удосконалити терміносистеми логістичної справи. Типологія і систематизація термінолексики логістики – важливий етап для її подальшої кодифікації, необхідна умова раціонального термінологічного регулювання, особливо у якісно новому виді діяльності.

Ядро терміносистеми логістики складається з нових термінів, які віддзеркалюють специфіку логістики щодо інших сфер знання. Ці слова мають право називатися термінами, так як вони праг-

нуть до однозначності, позначають фахові поняття, що належать до спеціальної галузі знань, які мають ознаки дефінування, контекстуальної незалежності, стійкості й відтворюваності у мові. Значну групу становлять номени, що означають назви приватних об'єктів.

Мета статті – виявити основні типи найменування спеціальних понять, закріплених у професійній підмові логістичної діяльності, основні засоби й тенденції їх формування та розвитку.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. У системі засобів номінації спеціальних понять будь-якої професійної підмови центральне місце посідають терміни. Як відомо, термін – це багатоаспектна одиниця мови, описуючи яку беруть до уваги цілу низку основних складників: предметних, семантичних, структурних, когнітивних.

На думку вітчизняних дослідників, українська наукова термінологія існує з часів Києво-Могилянської академії. Українські наукові терміни були введені до чотиритомного «Словаря української мови» Б. Грінченка [2], зокрема технічні терміни до «Практичного словника виробничої термінології», до тритомного «Українського радянського енциклопедичного словника» (К., 1986–1987) та ін. Термінологічна номінація – цілеспрямований процес, зумовлений взаємодією зовнішніх та внутрішніх мовних чинників. Терміни виникають у професійному та науковому середовищі. Вони утворюються переосмисленням (термінологізацією) загальноновживаних слів для позначення певного наукового поняття; перенесенням готового терміна з однієї галузі в іншу (ретермінологізацією); запозиченням та калькуванням; використанням наявних словотвірних моделей або іншомовних компонентів для творення нових назв; використанням словосполучень для найменування наукових понять [14, с. 47].

В. П. Даниленко у своїй монографії пропонує 19 визначень терміна [3, с. 83–86]. У статті як основна буде використана така дефініція: термін – це слово або словосполучення спеціальної сфери вживання, яке створюється (запозичується чи приймається) для точного вираження спеціальних понять, і засноване на дефініції. Визначаючи іманентні ознаки терміна, перш за все беремо до уваги номінативність (термін використовується для номінації спеціальних понять певної сфери), приналежність до певної тематичної галузі (обмеженість сфери номінації), приналежність до певної термінологічної системи (системність терміна), змістову точність, наявність наукового визначення – дефініції. Змістова точність терміна пов'язана з природою позначуваного ним поняття [5]. С. Д. Шелов, досліджуючи мовні засоби фіксації понятійного змісту терміна й подаючи типологію дефініцій, виокремлює залежно від типу позначуваного поняття терміни з поліморфними (м'якими) та мономорфними (твердими) поняттями. На його думку, терміни, що позначають поліморфні поняття, допускають певну інтерпретацію, терміни, які позначають мономорфні поняття, її не допускають [17, с. 20].

Один із основних етапів вивчення спеціального поняття – встановлення дефініції терміна. Дефініція терміна закріплює внутрішньосистемні зв'язки терміна: свого значення він набуває виключно як член певної терміносистеми і це значення пояснюється з опорою на інші терміни відповідної терміносистеми. Терміноелементом вважають мінімальну структурну одиницю терміна з фіксованим значенням, яка бере участь у термінотворенні й постає словом у складі складного терміна, символом у складі символослів, основою або словоутворювальною морфемою у складі складних або похідних слів) [8, с. 101–107].

Терміносистема логістики тісно пов'язана з іншими галузевими терміносистемами, такими, як менеджмент, маркетинг та ін., а також долучає до себе функціональні сфери бізнесу: постачання, виробництво, збут, розподіл та ін. Транспортні терміни були запозичені з таких сфер знань: менеджмент, транспорт, комерційна діяльність, технологія, машинобудування, маркетинг, міжнародні економічні відносини, право, математика, інформатика, ціноутворення, облік, фізика. Простежується тенденція зворотного запозичення логістичних понять у військову справу. Подібна різноманітність джерел запозичення термінів логістикою пояснюється історією її виникнення. Хоча у незначній кількості випадків у терміносистемі логістики відзначаються регіональні відмінності. Наукові школи логістики, на відміну від ситуації в інших сферах знань, не вплинули на терміносистему логістики.

У термінознавстві для створення нових термінологічних одиниць активно використовують різні аналітичні форми тоді, коли ресурси морфологічного словотворення є недостатніми для задоволення потреб певної професійної підмови. Так, у терміносистемі логістики поряд із однослівними термінами (номінаціями синтетичного типу), наприклад, *приймання (в систему), коригування, артикул, асортимент, очікуваний, до постачання, маса, покупець, перевізник, переміщення* тощо, використо-

вують номінативні одиниці аналітичного типу: *зона дистрибуції, одиниця відвантаження, розподільчий центр, динамічний відбір, дата закінчення терміну придатності, глобальний ідентифікаційний номер, небезпечні матеріали, неоднорідні змішані товари, час виконання замовлення, логістичний сервіс-провайдер* тощо.

Потрібно зазначити, що для логістичної терміносистеми, утім як і для терміносистем інших галузей, характерна наявність аналітичних форм номінацій. Серед них багато термінів двох- і трьохелементної будови, проте є термінологічні номінації, що складаються і з більшої кількості слів. Ці, так звані полілексемні номінативні одиниці, у працях окремих учених [3, с. 5] кваліфікуються як *передтерміни, квазітерміни* (квазі... – перша частина складних слів, що значенням відповідає прикметникам *несправжній, уявний*) [1]. До квазітермінів відносять стійко відтворювані термінологічні одиниці, які складаються не менше, ніж із двох терміноелементів, що функціонують самостійно у певній терміносистемі, дефініції яких входять до загального змісту квазітерміна, і при цьому він має власну дефініцію. Таким чином, квазітерміни можна вважати структурним різновидом термінів.

Квазітермінами логістики є: *розподіл партії товарів, масова зона, транспортний засіб, структура класифікації артикулів, вид транспортування, невикористовувані запаси, відсутність на складі, відсутність товару на полиці, зона надлишкового зберігання, сформувані вантажний пакет, місце приймання, замовлення на постачання, радіочастотна ідентифікація, замовлення на постачання товару окремими партіями, асортимент товарів у продажі* тощо.

Основний критерій відмінності квазітермінів від вільного поєднання термінів – чітко визначені дефініції терміноелементів, які їх формують. Наприклад: *асортимент товарів у продажі – сукупність товарів чи послуг, об'єднаних за ознакою наявності товару на полицях магазину*. Терміноелементи цього квазітерміна «асортимент», «товари», «продаж» існують у терміносистемі логістики як цілком самостійні терміни: **асортимент** – Набір товарів або виробів різних видів і сортів. || Взагалі різноманітний набір чого-небудь. [1, с. 43]; **товар** – І -у, ч. 1) тільки одн., ек. Признач. для обміну продукт праці, що має споживну вартість і вартість (див. *вартість* 3)). 2) Будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу. || Все те, що становить предмет торгівлі. || тільки одн., заст., жарг. У народних обрядах сватання – про дівчину. 3) мн. товари. Матеріальні та нематеріальні активи, а також цінні папери та деривативи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення. 4) тільки одн. У шевській, чоботарській справі – готова шкіра для виготовлення взуття. || Взагалі шкіра для виготовлення чогось. || Хутро, з якого шиють верхній одяг. II -у, ч. Перев. велика рогата худоба [1, с. 1456]; **продаж** – -у, ч. 1) Те саме, що продавання. 2) Торгівля, товарооборот. Пустити в продаж [1, с. 1150].

Або такий приклад – *виконання логістичних операцій третьою особою – передача торговельною або промисловою фірмою усіх або частини робіт зі зберігання, перевезення, пакування і т. ін. виконавцю (провайдеру) логістичних послуг*. Усі складники цього терміна мають цілком самостійне значення і використовуються логістикою окремо: **виконання** – -я, с. Дія за знач. виконати, виконувати [1, с. 137]; **логістичний** – -а, -е. Стос. до логістики [1, с. 625]; **операція** – -ї, ж. 1) Хірургічне втручання з лікувальною метою за деяких захворювань або поранень. 2) Сукупність бойових дій, підпорядкованих єдиній меті, єдиному завданню або одна така дія. Бойова операція. Операція по затриманню злочинця. 3) Дія, спрямована на виконання якої-небудь задачі. || Окрема технологічно однорідна частина виробничого процесу, виконувана на одному робочому місці одним робітником або групою. || Ряд дій або окрема дія в ряді інших, що з них складається робота окремої людини або групи людей, машини, механізму і т. ін. 4) Фінансова, торговельна і т. ін. угода. 5) Дія, спрямована на встановлення, зміну чи припинення правовідносин юридичних та фізичних осіб. 6) Перехід фінансового інструменту від однієї особи до іншої. 7) У системах обробки інформації – чітко визначена дія над одним чи кількома об'єктами, що створює новий об'єкт. 8) розм. Яка-небудь дія або ряд дій, об'єднаних спільною метою [1, с. 845–846]; **особа** – и, ж. 1) Окрема людина, індивід. || перев. з означ. Людина, що посідає певне, перев. високе, становище в суспільстві, у колективі і т. ін. || з присв. займ. або прикм. власний. Уживається замість зворотного займ. себе. Дійова особа. Культ особи. Посвідка про особу. 2) Людська індивідуальність, особистість; людина як втілення індивідуального начала в суспільстві. 3) жарг. Постаць, тіло. 4) Граматична категорія дієслів, що виражається їх формами та особовими займенниками [1, с. 861]. Як бачимо, значення квазітерміна не є сукупністю значень його складників, хоча семантика термінів повністю входить до значення квазітерміна.

Кожна сучасна галузева терміносистема, що перебуває у розвитку, неминуче містить номінації нових понять, що лише формуються, не мають дефініцій і певною мірою допускають вільну інтерпретацію свого значення. У багатьох випадках ці поняття сформовані досить чітко, але для їх позначення у мові немає спеціального терміна, тому використовують описові звороти. Такі багатослівні номінативні звороти сучасні вчені відносять до передтермінів [16, с. 67–78]. Є. О. Федорченко дає їм таке визначення: «Передтерміни – це слова або сполучення слів, що функціонують для позначення спеціальних понять, з нечітко вираженими конституйованими ознаками терміна (як правило, передтерміни не мають загальноприйнятої дефініції й / або не відповідають вимозі стислості, оскільки звичайно включають до своєї структури ряди із сурядним зв'язком і / або дієприкметникові звороти)». До передтермінів можна віднести такі номінації: *документальне оформлення прибулого вантажу через інформаційну систему; контроль за наявністю запасів на складі, здійснюваний через інформаційну систему* тощо.

Використання загальноживаної лексики в подібного виду передтермінах не може бути підставою для висновку про вільну її поєднуваність у термінологічних найменуваннях професійної комунікації.

Поряд із термінологічними найменуваннями до професійної підмови логістики входять номенклатурні найменування. Від термінології у власному значенні потрібно відрізнити номенклатуру. Номенклатура (латин. *nomenclatura* «список, перелік») – категорія більш нова, ніж термінологія. Як особливий лексичний клас вона виникла лише у XVIII ст., спочатку тільки для природних наук. Але ні про яку номенклатуру не може йтися там, де ще немає термінології: термінологія – це інструмент, що фіксує номенклатуру. Л. В. Туровська систематизувала основні ознаки номенив: 1) номени співвіднесені з поняттям через терміни і функціонують у спеціальній комунікації завдяки існуванню відповідних термінів; 2) номени співвідносяться не з будь-яким поняттям, а лише з таким, яке є показником класу (не на основі родо-видових понять); 3) номени посідають проміжне місце між власними назвами та термінами; 4) номени входять до системи, яка належить до однієї з найпростіших і є переліком однорідних понять, що перебувають на одному рівні абстракції та відбивають класи однорідних предметів [15, с. 227].

Доведено, що номенклатура будь-якої галузі – це зібрання імен усіх її видів (підвидів). Дослідники галузевих підмов вказують на тісний зв'язок номенклатури з термінологією: «У системі професійних позначень використовуються номенклатурні знаки, за допомогою яких реалізується понятійна змістовність терміна; такі позначення безпосередньо не пов'язані із системою визначень, але зорієнтовані на позначуване, на предмет, який вписаний у систему понять за родовою значимістю тих реалій, що виділяються номенклатурними знаками» [6, с. 6]. До таких, зокрема, віднесемо товарну номенклатуру зовнішньоекономічної діяльності (ТН ЗЕД).

Особливу й найбільш велику групу термінологічної лексики логістики складає, звісно, запозичена лексика, в основному, з англійської мови. Хоча логістика має глибокі історичні корені, як практична діяльність в Україні вона перебуває тільки у процесі розвитку, та її вік становить не більше 15 років. Тільки за останні 10 років українські компанії стали цікавитися логістикою і застосовувати її у своїй діяльності, проте вони розуміють її здебільшого вузько – не як інтегровану систему, а як розрізнені операції транспортування, вантажопереробки, складування і т. ін. Фахівці з логістики в Україні оперують деякими термінами, зміст яких до цих пір невизначений, неоднозначний. Наприклад, терміни «контролінг» (*controlling*) і «прокьюремент» (*procurement*) не мають остаточного визначення, тому що ці поняття абсолютно нові в українській економіці та їх практика ще не склалася.

Як ми можемо спостерігати, більшість запозичень, як і в інших сферах, походить з англійської мови. Це пояснюється тим, що США – країна з найвищим рівнем розвитку логістичних процесів та послуг, тут з'являється особливо багато інновацій у сфері логістики. Водночас терміни, що позначають нові сфери діяльності, методи, явища, концепції логістики, здебільшого запозичення з англійської мови. За своєю структурою переважна кількість таких термінів – іменники або іменні словосполучення. До групи іменників належать такі терміни, як *Benchmarking, Procurement, Carrier, Coaching, Crossdocking, Controlling, Outsourcing, Outtasking, Handling, Insourcing, Maintenance, Repair and Operations, Outlet, Postponement, Recycling, Tracking and Tracing*.

Часто логістичні терміни в англійській мові – аббревіатури, які в українській та російській мовах перекладаються описовими словосполученнями. Наприклад: рентабельний обсяг замовлення (*рентабельный объем заказа, EOO*), рентабельний інтервал між замовленнями (*рентабельный межзаказный интервал, EOI*) планування ресурсів підприємства (*планирование ресурсов предприятия, ERP*).

Відповідно до традиції передавання англійських термінів – описових словосполучень із аббревіатури – передаються в українській та російській мовах ініціальними аббревіатурами: ФОб (ФОб, *FOB-free on board*), ФОР (ФОР, *FOR-free on rail*), ФОТ (ФОТ, *FOR-free on truck*) або складними словами без аббревіатур: франко-аеропорт (*франко-аэропорт, FOB airport*), франко-завод (*франко-завод, EXW-ex works*) та інші. Трапляються також запозичення з німецької мови, серед яких значну частину становлять багатокomпонентні номінації. Наприклад: *планування ресурсів підприємства* – Enterprise Resource Planning (ERP); *ефективне поповнення* – Efficient Replenishment; *комп'ютеризоване виробництво* – Computer Integrated Manufacturing (CIM); *функціонально-вартісний облік* – Activity based Accounting та багато інших.

Відзначаємо паралельне використання різними підприємствами різних дефініцій одного й того ж самого поняття, що на практиці часто призводить до непорозуміння, неточності тощо, наприклад, паралельне використання або взаємозаміна таких номінацій, як «транспортний», «транспортно-технологічний» і «логістичний». Як зазначають дослідники та практики, це некоректно щодо витоків вітчизняної транспортної науки, тим більше, що в практиці обслуговування міжнародної торгівлі відповідні ТТС (контейнерно-, поромна, ролкерні і т. ін.) продовжують ефективно функціонувати, а, отже, однойменні терміни не можуть бути віднесені ні до категорії історизмів, ні до категорії архаїзмів. У зв'язку з цим поняття «ТТС» має право на подальше існування, можливо, з подальшим уточненням (але не зміною), адекватним сучасним умовам. Таким чином, проблема розмежування таких понять, як «транспортна», «транспортно-технологічна» і «логістична» системи, є актуальною.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Безперечно, логістика як окремий напрям підприємницької діяльності і як нова наука склалася за 50 років під впливом глобалізації світової економіки, що було одним із стимулів розвитку галузі логістики. У термінологічній логістиці немає національних або регіональних наукових шкіл, а отже, немає і протиріч між термінами. Номенклатура – це сукупність спеціальних термінів-назв, які вживають у певній науковій галузі, назви типових об'єктів якоїсь галузі, на відміну від термінології, яка містить позначення узагальнених понять і категорій. Проте аналізовані питання у статті свідчать про необхідність подальших глибоких і багатоаспектних досліджень професійної підмови логістики з опорою на досягнення термінознавства, адже спеціальна лексика з'являється паралельно з появою нових предметів, явищ, понять у економічній галузі, що останнім часом відбувається досить стрімко. У підмові логістики функціонує значно більша кількість термінологічних і терміноподібних одиниць, беззастережне віднесення яких до термінів досить суперечливий, а адекватність перекладу термінів та однозначність трактування їх значення відіграють важливу роль в організації професійної діяльності.

Отже, вивчивши особливості творення та функціонування логістичних термінів, можна зробити висновок, що логістична термінологія з погляду способів термінотворення залежить від поняттєвих зв'язків термінів. Для неї актуальні такі ж самі способи номінації, що й загальноживаній лексиці: лексико-семантичний, морфологічний, синтаксичний та запозичення, що пояснюється тим, що логістика для творення матеріальних знаків-термінів використовує перевірені й усталені прийоми. Своєрідність спеціальної лексики виявляється у неоднаковій продуктивності названих способів, а також у різній регулярності використання певних словотворчих моделей, у спеціалізації словотворчих засобів тощо.

Таким чином, засвоєння термінології відповідної галузі знання – один із перших кроків в оволодінні мовою професійного спілкування. Терміни дають змогу точно, чітко, ясно, лаконічно висловлювати думки та адекватно передавати сутність категорій і понять економіки, логістики тощо.

Джерела та література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел]. – Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2003. – 1440 с.
2. Вихованець І. Теоретична морфологія української мови: Академ. граматики укр. мови / І. Вихованець, К. Городенська ; за ред. І. Вихованця. – К. : Унів. вид-во «Пульсари», 2004. – 400 с.
3. Словник української мови / [упоряд. з дод. власн. матер. Б. Грінченко]. – К. : Наук. думка, 1996–1997. – Т. I–IV. – С. 7.
4. Гринёв С. В. Введение в терминоведение / С. В. Гринёв. – М. : Изд-во Моск. лица, 1993. – 309 с.
5. Даниленко В. П. Русская терминология. Опыт лингвистического описания / В. П. Даниленко. – М. : Наука, 1977. – 246 с.
6. Кожин А. Н. Лексико-семантические процессы в русском языке периода Великой Отечественной войны / А. Н. Кожин. – М. : Наука, 1985. – 291 с.

7. Коваленко С. С. Російсько-український словник з машинобудування / С. С. Коваленко. – К. : НМКВО, 1993. – С. 56–59.
8. Кудашев И. С. К вопросу о формах терминов и терминологических элементов / И. С. Кудашев, А. Д. Хаютин // Лексикология. Терминоведение. Стилистика. – Москва ; Рязань, 2003. – С. 101–107.
9. Нікуліна Н. В. Транспортне термінознавство як основа мовно-професійних знань з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» / Н. В. Нікуліна // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. філол. – 2010. – Вип. 50. – С. 289–295.
10. Нікуліна Н. В. Транспортна термінологія в часи української бездержавності (мовно-прагматичний аспект) / Н. В. Нікуліна // Бъдещи изследвания : матеріали за V Междунар. науч. практ. конф. – Т. 8 : Филол. науки. История. – София : Бял ГРАД-БГ ООД, 2009. – 96 с.
11. Панько Т. І. Українське термінознавство : підручник / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів : Світ, 1994. – 216 с.
12. Практичний словник виробничої термінології. – К. : [б. в.], 2008. – 122 с.
13. Родников А. Н. Логистика: Терминологический словарь / А. Н. Родников. – [2-е изд.]. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 352 с.
14. Суперанская А. В. Общая терминология: Вопросы теории / А. В. Суперанская, Н. В. Подольская, Н. В. Васильева. – М. : Наука, 1989. – 246 с.
15. Туровська Л. В. Терміни та номени в науково-технічній сфері / Л. В. Туровська // Українська термінологія і сучасність : зб. наук. пр. / [відп. ред. проф. Л. О. Симоненко]. – К. : КНЕУ, 2005. – Вип. VI. – 448 с.
16. Федорченко Е. А. Процессы терминологизации общелитературной лексики в языке таможенного законодательства / Е. А. Федорченко // Средства номинации и предикации в русском языке. – М. : Наука, 2001. – С. 67–78.
17. Шелов С. Д. Опыт построения терминологической теории: значение и определение терминов : автореф. дис. ... д-ра филол. наук / С. Д. Шелов. – М., 1995. – 35 с.
18. Шелудько І. М. Практичний словник виробничої термінології / І. М. Шелудько. – Х. : Рад. шк., 1931. – 110 с.

Карпенко Галина. Особенности формирования логистических терминов. В статье рассматриваются особенности возникновения и функционирования логистической терминологии в украинском языке, а также анализируются формы, типы и происхождение логистических терминов. Исследованы средства словообразования, наиболее свойственные терминосистеме отрасли логистики, а также проанализирована их специфика. Определены основные принципы исследования отдельных терминосистем, углубление теории терминологии и терминографии, издания разноотраслевых словарей.

Ключевые слова: украинский язык, понятия, термин, терминосистема, квазитермин, номинация, дефиниция, номен, заимствования, общеупотребительная лексика.

Karpenko Galina. Features of the Formation of Logistics Terms. In the article are determined the features of emergence and operation of logistics terminology in the Ukrainian language, and analyzed the forms, types and origin of the logistical terms. The main sources of new items in the terminological system on logistics terminology investigated, and the phenomenon of their specific features are analyzed. The basic principles of operation reflected intensive research of separate term system, deepening of theory of term, by edition of different industries a particular branch dictionaries.

Key words: Ukrainian language, notion, term, term system, kvazitermin, category, definition, nomen, borrowings, commonly used vocabulary.

Стаття надійшла до редколегії
16.04.2013 р.

УДК 811'366.5

Наталія Костусьяк

Комунікативно-прагматичні ознаки питальної модальності

У статті з'ясовано диференційні ознаки питальної модальності, досліджено її в ракурсі «мовець – адресат» і схарактеризовано у зв'язку з діалогічним мовленням. З огляду на сукупність кваліфікаційних параметрів виокремлено загальнопитальні, частковопитальні й невластиво-питальні модальні значення, описано їхні модифікації й формальні маркери.

Ключові слова: питальна модальність, загальнопитальні та частковопитальні модальні значення, уточнювально-перепитувальні, уточнювально-зустрічні, питально-заперечні, питально-альтернативні значення.

© Костусьяк Н., 2013